

prima instanță: A. Cazacliu
instanța de apel: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

nr.3ra-149/17

ÎNCHEIERE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul Galina Stratulat
Judecătorii Dumitru Mardari, Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Cooperativa de Consum din comuna Budești, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Consum din comuna Budești împotriva Consiliului comunei Dolinnoe cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Cooperativa de Consum din comuna Budești și menținută hotărârea Judecătoriei Criuleni din 18 decembrie 2015

c o n s t a t ă

La 08 mai 2015 Cooperativa de Consum din comuna Budești a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului com. Dolinnoe, intervenient Primăria com. Dolinnoe r-l Criuleni, OCT Criuleni cu privire la anularea deciziei Consiliului com. Dolinnoe 2/1 din 27 martie 2015 „Cu privire la actualizarea planului geometric a terenului aferent imobilului cu nr. cadastral 3126200127.01”; obligarea pârâtului de a emite o decizie privind înstrăinarea către Cooperativa de Consum din com. Budești la preț normativ terenul cu numărul cadastral 3126200127 cu suprafața totală de 0,0771 ha aferent bunului imobil cu nr. cadastral 3126200127.01 situat în r-l Criuleni com. Dolinnoe s. Dolinnoe; încasarea cheltuielilor de judecată.

La 26 octombrie 2015 Cooperativa de Consum din comuna Budești a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului com. Dolinnoe cu privire la anularea deciziei Consiliului com. Dolinnoe nr. 2/4 din 13 august 2015 „Cu privire la demontarea gardului, porții instalate nelegitim și înlăturarea obstacolelor de acces la fântâna publică din s. Dolinnoe r-l Criuleni” ca fiind neîntemeiată și ilegală.

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni din 26 noiembrie 2015, pricinile civile au fost conexe într-un singur proces.

În motivarea acțiunilor a indicat că, deține cu drept de proprietate imobilul cu nr. cadastral 3126200127.01 cu suprafața de 137 mp situat în com. Dolinnoe r-l Criuleni, fiind amplasat pe terenul aferent identificat cu nr. cadastral 3126200127 cu suprafața de 0,0771 ha ce se află în proprietatea administrației publice locale și care a

fost atribuit în posesie și folosință reclamantului prin decizia Primăriei com. Dolinnoe r-1 Criuleni nr. 13 din 05 martie 1992.

La 25 august 2014 a depus în adresa pârâtului o cerere de vânzare-cumpărare la preț normativ a terenului aferent bunului imobil cu nr. cadastral 3126200127.01, însă la ședința extraordinară a consiliului din 24 octombrie 2014 cererea a rămas nesoluționată pe motiv că pe marginea acesteia au apărut neclarități, iar la ședința din 31 decembrie 2014 consiliul local a informat cooperativa că în temeiul procesului-verbal nr. 7 din 08 decembrie 2014 i s-a propus să perfecteze actul de constatare pe teren la OCT Criuleni. Acesta din urmă însă a refuzat efectuarea lucrărilor fără acordul autorităților locale, iar la deplasarea specialiștilor la fața locului, reprezentanții consiliului și primăriei au refuzat de a se prezenta.

La cererea repetată din 19 martie 2015, prin decizia Consiliului com. Dolinnoe nr. 2/1 din 27 martie 2015 a fost aprobată actualizarea planului geometric a terenului aferent imobilului cu nr. cadastral 3126200127.01 cu suprafața de 0,05 ha din com. Dolinnoe r-1 Criuleni ce aparține COOP Budești, micșorând în mod arbitrar suprafața terenului aferent imobilului cu nr. cadastral 3126200127.01 cu 0,0271 ha.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 18 decembrie 2015, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată și dispusă încasarea de la reclamant în beneficiul Primăriei com. Dolinnoe a cheltuielilor de judecată de 7600 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016, a fost respins apelul declarat de Cooperativa de Consum din comuna Budești și menținută hotărârea Judecătoriei Criuleni din 18 decembrie 2015.

La 23 decembrie 2016 Cooperativa de Consum din com. Budești a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei a aplicat o lege care nu trebuia aplicată, încălcând principiul neretroactivității legii în timp. Astfel, instanța a aplicat prevederile art. 496-511 Cod civil în redacția Legii din 06 iunie 2002 ce ține de registrul bunurilor imobile și înscrierea drepturilor reale, în special făcându-se trimitere la art. 499 al. (1) Cod civil.

Or, având în vedere că Codul civil în redacția noii legi a fost pus în aplicare începând cu 12 iunie 2003, nu putea fi aplicat la caz, deoarece decizia de atribuire a terenului din litigiu în posesie și folosință a fost adoptată la 05 martie 1992, iar titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a fost eliberat la 23 septembrie 2002.

La fel, potrivit Codului civil în redacția legii vechi din 26 decembrie 1964, apariția drepturilor reale în dependență de înregistrarea acestora era prevăzută numai pentru dreptul de proprietate (art. 133) și gaj (art. 173). Codul dat însă nu condiționa dobândirea altor drepturi reale numai după înregistrarea lor, ci a fost consfințit doar în art. 499 Cod civil din 13 iunie 2002.

Astfel, nu pot fi recunoscute nule drepturile reale neînregistrate în registrul bunurilor imobile acordate până la intrarea în vigoare a noului Cod civil, decât dreptul de proprietate și gajul.

Conform art. 108 al Legii cooperăției de consum nr. 1252 din 28 septembrie 2000, terenurile transmise în folosință organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste își mențin acest regim juridic pe durata existenței

acestora. Terenurile transmise sunt cumpărate și/sau privatizate în mod prioritar de către organizațiile cooperatiste de consum și întreprinderile lor cooperatiste, la cerere, în conformitate cu legislația.

Art. 20 Cod funciar stabilește că documentele ce confirmă drepturile deținătorilor de teren este inclusiv titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat de autoritățile administrației publice locale în cazul atribuirii de către acestea a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale.

Deci, recurentul deține în posesie și folosință terenul aferent prin decizia nr. 13 din 05 martie 1992, iar ulterior de către Primăria com. Maximovca, în componența căreia în anul 1998 a intrat și s. Dolinnoe, a fost eliberat la 23 septembrie 2002 titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, conform căruia cooperativa deține cu drept de folosință terenul cu suprafața de 0,0771 ha.

Deci, dreptul de folosință a recurentului asupra terenului din litigiu se confirmă prin decizia administrației publice locale și prin titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Faptul că decizia nr. 13 din 05 martie 1992 nu s-a păstrat în arhivă, lipsa acesteia nu este imputabilă recurentului, de vreme ce cooperativa deține titlul de autentificare.

Instanța nu a aplicat legea ce trebuia aplicată vis-a-vis de temeiurile, procedura de actualizare a planului geometric și/sau cadastral și garanțiile acordate la efectuarea acesteia, or actualizarea planului cadastral și/sau geometric se efectuează numai în cazurile stabilite de lege și cu acordul scris al tuturor titularilor de drepturi asupra terenului.

Deci, recurentul fiind titularul dreptului de folosință al terenului nu și-a exprimat vreodată acordul față de actualizarea acestui plan, mai ales în sensul micșorării suprafeței.

Respectând procedura legală, cooperativei îi sunt încălcate drepturile privind inițierea procedurii de cumpărare a terenului. Astfel, pe de o parte intimatul nu refuză în examinarea cererii de cumpărare, iar pe de altă parte împiedică la executarea lucrărilor cadastrale necesare. Ba mai mul, prin decizia nr. 2/1 din 27 martie 2015, contestată prin prezenta acțiune, a fost redusă suprafața terenului.

La adoptarea acestei decizii a fost admis și un conflict de interese. Astfel, Consiliul com. Dolinnoe este constituit din 9 consilieri, dintre care fac parte și soții Popov Alexei și Natalia, iar la ședința din acea dată a fost pusă spre examinarea cererea fiicei consilierilor în cauză, care a solicitat atribuirea terenului amplasat între terenurile lui Popova A. M. și magazinul vechi. Or, din conținutul procesului-verbal al ședinței extraordinare din 27 martie 2015 este clară poziția consilierilor în vederea micșorării terenului atribuit în folosință cooperativei, pe motiv că hotarele în documentele existente sunt neconcordante, iar în final atribuind surplusul de teren fiicei soților Popov.

Deoarece Cooperativa de Consum din com. Budești este proprietarul imobilului cu nr. cadastral 3126200127.01, este îndreptățită de a pretinde la cumpărarea la preț normativ a terenului aferent construcției.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cooperativa de Consum din com. Budești nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Cooperativa de Consum din com. Budești, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Nu pot reținute argumentele recurentului precum că instanța de apel a încălcat principiul neretroactivității legii în timp la aplicarea prevederilor art. 496-511 Cod civil (în redacția Legii din 06 iunie 2002), ce ține de registrul bunurilor imobile și înscrierea drepturilor reale. Or, obiectul acțiunii date nu constituie confirmarea legalității deciziei din 05 martie 1992 de atribuire a terenului din litigiu în posesie și folosință, precum și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 23 septembrie 2002, ci contestarea actelor administrative pronunțate la situația din anul 2015.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Cooperativa de Consum din com. Budești ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Cooperativa de Consum din comuna Budești se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală